

§ 21

Esitys kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle koronasta palautumiseen myönnetyn vuoden 2021 lisämäärärahan jakosuhteesta ja periaatteista

HEL 2021-009132 T 02 02 02

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisajaosto esitti kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle, että kaupunginvaltuuston 16.6.2021, § 187 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle myöntämä toimintakatteen kertaluonteinen alitusoikeus 3,5 miljoonaa euroa jaetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ekosysteemin toimijoille suhteessa nykyisiin avustusmäärärahoihin seuraavasti: liikunta noin 1,05 miljoonaa euroa, nuoriso noin 0,33 miljoonaa euroa ja kulttuuri noin 2,12 miljoonaa euroa.

Lasten ja nuorten kohtaava työ on kärsinyt valtavan paljon korona-aikana ja summa on tämän suhteen riittämätön, ottaen huomioon koronapandemian seuraukset. Jaosto pyytää huomioimaan, ettei nuoriso ole saanut aikaisemmin tähän liittyviä lisäävustuksia.

Nuorisajaosto päätti esittää saman sisältöisesti liikuntajaoston sekä kulttuuri- ja kirjastojaostojen kanssa, että tämän korona-avustuskokonaisuuden toimialayhteiset avustusperiaatteet ovat seuraavat:

Avustukset kohdennetaan:

- Kulttuurialan ja tapahtumien toipumisen tukemiseen.
- Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemista osana koronasta toipumista.

Nuorisotoiminnan avustuksia koskevat erityiset avustusperiaatteet ovat seuraavat

Nuorisajaosto myöntää avustuksia nuorten harrastustoiminnan elpymiseen ja nuorisotyöhön. Avustusten tavoitteena on saada nuoria osallistumaan ja harrastamaan, sekä palauttaa nuorisotoiminnan volyymi koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Avustusta voidaan myöntää sekä uuteen hankkeeseen että perustoiminnan tukemiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen. Hakemukselle katsotaan eduksi, jos hakijan lisäksi mukana toimintaa tekemässä on myös yhteistyökumppaneita. Avustusta on silti mahdollista saada myös hakijan kokonaan itse järjestämään toimintaan.

Hakukelpoisia ovat sellaiset yleishyödylliset yhdistykset, jotka täyttävät nämä ehdot:

- yhdistyksen kotipaikka on Helsinki
- yhdistyksellä on kokemusta ja näyttöä nuorisotoiminnan järjestämisestä

Avustus jaetaan kahteen osaan, joilla on osittain erilaiset avustamisen myöntämisperusteet.

A. Enintään 3 000 euron avustukset

Avustettavan toiminnan myöntämisperusteita:

- toimintaan osallistuvista vähintään 2/3 on 7–28-vuotiaita helsinkiläisiä
- toiminta sisältää tai tukee nuorten kohtaamista toisten nuorten kanssa kasvokkain ja/tai digitaalisesti

Hakemuksia arvioidaan lisäksi toiminnan nuorisopolitiittisen ja nuorisokasvatuksellisen merkityksen näkökulmasta.

B. Yli 3 000 euron avustukset

Avustettavan toiminnan myöntämisperusteita ovat:

- toimintaan osallistuvista vähintään 2/3 on 7–28-vuotiaita helsinkiläisiä
- toiminta sisältää tai tukee nuorten kohtaamista toisten nuorten kanssa kasvokkain tai digitaalisesti

Hakemuksia arvioidaan lisäksi seuraavien seikkojen kautta:

- toiminnan nuorisopoliittinen ja nuorisokasvatuksellinen merkitys
- toimintasuunnitelman ja talousarvion toteuttamiskelpoisuus suhteessa hakijan kokemukseen ja resursseihin
- toiminnan arvioinnin suunnitelma

Muilta osin avustettavassa toiminnassa tulee noudattaa nuorisajaoston nuorisoyhdistysten avustusohjesääntöä.

Nuorisajaosto esitti, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valtuuttaa toimialajohtajan päättämään korona-avustushaun avaamisesta. Toimialajohtaja valtuutetaan päättämään tarvittavista hakuun liittyvistä vähäisiksi katsottavista muutoksista.

31.08.2021

Avustettavista hankkeista ja avustettavasta toiminnasta päättävät kukin jaosto osaltaan esittelyn perusteella kuitenkin niin, että nuorisopalveluiden kumppanuuspäällikkö päättää delegointiohjeistuksen mukaisesti korkeintaan 3 000 euron hakemuksista.

Myönnettävät avustukset ovat harkinnanvaraisia.

Haku avataan viimeistään 20.9.2021 ja päättyy viimeistään 8.10.2021. Jaostot päättävät avustuksista viimeistään marraskuussa.

Nuorisajaosto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Vastaehdotus:

Nina Miettinen: Lisäys kohdan 1 loppuun: Lasten ja nuorten kohtaava työ on kärsinyt valtavan paljon korona-aikana ja summa on tämän suhteen riittämätön, ottaen huomioon koronapandemian seuraukset. Jaosto pyytää huomioimaan, ettei nuoriso ole saanut aikaisemmin tähän liittyviä lisäavustuksia.

Kannattaja: Kamal Palani Jafi

Nuorisajaosto hyväksyi Nina Miettisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

nuorisosaainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Markku Toivonen, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi
Liisa Remes, suunnittelija, puhelin: 09 310 26783
liisa.remes(a)hel.fi
Tuulia Saves, suunnittelija, puhelin: 310 23056
tuulia.saves(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisajaosto esittää kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle, että kaupunginvaltuuston 16.6.2021, § 187 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle myöntämä toimintakatteen kerta- luonteinen alitusoikeus 3,5 miljoonaa euroa jaetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ekosysteemin toimijoille suhteessa nykyisiin avustus-

31.08.2021

Asia/4

määrärahoihin seuraavasti: liikunta noin 1,05 miljoonaa euroa, nuoriso noin 0,33 miljoonaa euroa ja kulttuuri noin 2,12 miljoonaa euroa.

Nuorisajaosto päättää esittää saman sisältöisesti liikuntajaoston sekä kulttuuri- ja kirjastojaostojen kanssa, että tämän korona-avustuskokonaisuuden toimialayhteiset avustusperiaatteet ovat seuraavat:

Avustukset kohdennetaan:

- Kulttuurialan ja tapahtumien toipumisen tukemiseen.
- Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemista osana koronasta toipumista.

Nuorisotoiminnan avustuksia koskevat erityiset avustusperiaatteet ovat seuraavat

Nuorisajaosto myöntää avustuksia nuorten harrastustoiminnan elpymiseen ja nuorisotyöhön. Avustusten tavoitteena on saada nuoria osallistumaan ja harrastamaan, sekä palauttaa nuorisotoiminnan volyyymi koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Avustusta voidaan myöntää sekä uuteen hankkeeseen että perustoiminnan tukemiseen, laajentamiseen ja kehittämiseen. Hakemukselle katsotaan eduksi, jos hakijan lisäksi mukana toimintaa tekemässä on myös yhteistyökumppaneita. Avustusta on silti mahdollista saada myös hakijan kokonaan itse järjestämään toimintaan.

Hakukelpoisia ovat sellaiset yleishyödylliset yhdistykset, jotka täyttävät nämä ehdot:

- yhdistyksen kotipaikka on Helsinki
- yhdistyksellä on kokemusta ja näyttöä nuorisotoiminnan järjestämisestä

Avustus jaetaan kahteen osaan, joilla on osittain erilaiset avustamisen myöntämisperusteet.

A. Enintään 3 000 euron avustukset

Avustettavan toiminnan myöntämisperusteita:

- toimintaan osallistuvista vähintään 2/3 on 7-28-vuotiaita helsinkiläisiä
- toiminta sisältää tai tukee nuorten kohtaamista toisten nuorten kanssa kasvokkain ja/tai digitaalisesti

Hakemuksia arvioidaan lisäksi toiminnan nuorisopolitiisen ja nuorisokasvatuksellisen merkityksen näkökulmasta.

B. Yli 3 000 euron avustukset

Avustettavan toiminnan myöntämisperusteita ovat:

- toimintaan osallistuvista vähintään 2/3 on 7-28-vuotiaita helsinkiläisiä
- toiminta sisältää tai tukee nuorten kohtaamista toisten nuorten kanssa kasvokkain tai digitaalisesti

Hakemuksia arvioidaan lisäksi seuraavien seikkojen kautta:

- toiminnan nuorisopoliittinen ja nuorisokasvatuksellinen merkitys
- toimintasuunnitelman ja talousarvion toteuttamiskelpoisuus suhteessa hakijan kokemukseen ja resursseihin
- toiminnan arvioinnin suunnitelma

Muilta osin avustettavassa toiminnassa tulee noudattaa nuorisajaoston nuorisoyhdistysten avustusohjesääntöä.

Nuorisajaosto esittää, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta valtuuttaa toimialajohtajan päättämään korona-avustushaun avaamisesta. Toimialajohtaja valtuutetaan päättämään tarvittavista hakuun liittyvistä vähäisiksi katsottavista muutoksista.

Avustettavista hankkeista ja avustettavasta toiminnasta päättävät kukin jaosto osaltaan esittelyn perusteella kuitenkin niin, että nuorisopalveluiden kumppanuuspäällikkö päättää delegointiohjeistuksen mukaisesti korkeintaan 3 000 euron hakemuksista.

Myönnettävät avustukset ovat harkinnanvaraisia.

Haku avataan viimeistään 20.9.2021 ja päättyy viimeistään 8.10.2021. Jaostot päättävät avustuksista viimeistään marraskuussa.

Nuorisajaosto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti 13.2.2018, § 28 toimialan yhteiset avustusperiaatteet ja valvoo niiden toteutumista toimialatasoisesti. Päätöksen mukaan useampaa kuin yhtä palvelua koskevat avustusten myöntämis- ja arviointikriteerit päättää lautakunta. Yksittäiset avustuspäätökset ratkaistaan jaostoissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 7.6.2021, § 425 kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnan esityksen, jonka mukaan varataan 3,5 miljoonan euron alitusoikeus toimintakatteeseen osoitettavaksi kulttuurin ja vapaa-ajan

toimialan avustuksiin koronasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi kulttuurin ja liikunnan toimijoille vuonna 2021. Kaupunginvaltuusto vahvisti päätöksen 16.6.2021, § 187.

Määrärahaa saa päätöksen mukaan käyttää vain avustuksina ja ne tulee kohdentaa koronasta aiheutuvien määräaikaisten suorien ja välillisten haittojen vähentämiseksi ja enintään se määrä, kuin kustannuksia on aidosti vuoden loppuun mennessä toteutunut. Tavoitteena on myös volyymien palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle. Koronasta johtuva epävarmuus jatkuu pitkäkestoisena, minkä vuoksi toiminnan volyymien palauttamiseen tarvitaan riittävästi aikaa. Määrärahaa voi näistä olosuhteista johtuen käyttää vuoden 2022 loppuun saakka.

Koronapandemian vaikutuksia nuoriin on tutkittu ja selvitetty epidemian alusta saakka. Tutkimuksia ja selvityksiä ovat tuottaneet mm. Nuorisotutkimusverkosto, Kela ja valtakunnalliset nuorisjärjestöt. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on myös selvittänyt alkuvuodesta 2021 nuorisjärjestöjen kentän näkemystä nuorten tilanteesta nuorisokulttuuri- ja liikunta-alan toimijoille tehdyn kyselyn avulla. Lisäksi nuorisopalvelut on kuullut keskeisiä helsinkiläisiä nuorisjärjestöjä kesällä 2021 toteutetun kyselyn kautta sekä Helsingin Nuorisoyhteistyö Helsinki-Team ry:n hallituksen kanssa pidetyssä kuulemistilaisuudessa 8.6.2021. Helsinki-Teamin jäsenenä on merkittävä osa helsinkiläisistä isommista nuorisjärjestöistä. Lisäksi järjestöt ovat nostaneet säännöllisesti huolenaiheita esiin avustusten käytönselvityksissä pandemian alusta lähtien.

Useissa tutkimuksissa ja selvityksissä näkyy, että nuorten tilanne on pandemian johdosta polarisoitunut lisää. Niillä nuorilla, joilla meni huonommin jo ennen pandemiaa, menee nyt entistä huonommin. Merkittävällä osalla nuorista esimerkiksi yksinäisyys, ahdistus ja opiskelun vaikeudet ovat lisääntyneet. Yksi tärkeä tutkimushavainto on, että 15–25-vuotiaiden nuorten tyytyväisyys elämäänsä oli koko Nuorisobarometrin mittaushistorian alhaisimmalla tasolla pandemian aikana. Nuorisobarometria on tehty vuodesta 1997 saakka.

Nuorisjärjestöjen kuulemisissa, toimialan kyselyssä ja avustusten käytön selvityksissä nousi esiin kaksi painavaa huolen aihetta nuorten tilanteesta: 1) osa nuorista on kadonnut toiminnasta kokonaan ja 2) osa mukana olevista nuorista voi selvästi aiempaa huonommin. Merkittävä osa nuorista ja vapaaehtoisista on uupunut poikkeuksellisten olosuhteiden pitkittyessä. Tämä on johtanut paitsi nuorten tippumiseen pois toiminnasta myös vapaaehtoisten panoksen pienemiseen. Samaan aikaan kysyntä kaiken ikäisten nuorten leireille ja muulle fyysistä kohtaamista mahdollistavalle toiminnalle on ollut kovaa, silloin kun kasvokaista toimintaa on voitu järjestää. Pandemia on myös aiheuttanut nuo-

31.08.2021

risoyhdistyksille toiminnallisten haasteiden lisäksi taloudellisia vaikeuksia. Osalla yhdistyksistä rajoitukset ovat aiheuttanut tulonmenetyksiä, ja useimmille yhdistyksille on syntynyt lisäkustannuksia uuden ja digitaalisen toiminnan kehittämisestä ja käynnistämisestä.

Nuoruuden kehitystehtävissä kaverit ja yhteinen toiminta ovat olennaisia. Nuoret tarvitsevat mahdollisuuksia näihin nyt, kun pandemiasta aletaan rakentaa tietä eteenpäin. Nuorisoyhdistyskenttä nojaa paljon vapaaehtoistyöhön, joten sen tukeminen, koordinointi ja kehittäminen ovat yksi kohde, johon kaivataan resursseja. Järjestöjen mukaan tarvitaan lisärahoitusta sille, että voidaan paremmin tavoittaa toiminnasta pudonneita nuoria sekä järjestää enemmän harrastus- ja nuorisotyön toimintaa, joka vastaa nuorten toiveisiin ja tarpeisiin.

Kuulemisista, tutkimuksista ja selvityksistä nostetaan kulttuurin ja liikunnan osalta seuraavat havainnot ja tarpeet johdannoksi asiasta käytävää lähetekeskustelua varten.

Kulttuuri

Kulttuurialan tilanteesta koronakriisissä ja tuen tarpeesta alalle on toteutettu erilaisia selvityksiä ja kartoituksia. Näitä on tehty muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriön, säätiöiden sekä edunvalvontatahojen toimesta. Näiden materiaalien perusteella valmisteltiin vaihtoehtoja tukemisen tavoista, ja edelleen niiden pohjalta toteutettiin lausuntokierros kesän 2021 aikana ja kuulemistilaisuus 10.8.2021. Lausuntoja pyydettiin ja kutsu kuulemistilaisuuteen toimitettiin kahdellekymmenelle kulttuurialan edunvalvojalle ja toimijalle. Kymmenen toimijaa toimitti lausunnon ja kymmenen toimijaa osallistui kuulemistilaisuuteen; yhteensä kolmesta toimijasta otti osaa asiasta käytyyn keskusteluun.

Kuulemiset pääosin vahvistivat aiemmissä selvityksissä ja julkisessa keskustelussa esiin nousseita teemoja. Esiin nousivat muun muassa havainnot yksittäisten taiteen ja kulttuurin ammattilaisten tukemisen tarpeesta sekä kasvava huoli koko ekosysteemin säilymisen turvaamisesta. Kuulemiset vahvistivat myös käsitystä moninaisesta tukemisen tarpeesta ja eri tukimuotojen eduista ja puutteista. Tukemisen tavoista esitettiin erilaisia näkökulmia, mutta esimerkiksi työllistävät hankkeet nähtiin yhtenä tapana tukea moninaisesti niin yksilöitä, kuin koko ekosysteemiä. Toisaalta henkilökohtaiset apurahat koettiin edelleen mielekkäinä. Laajemmassa mittakaavassa tuotiin esiin, että elvyttävää ja moninaista tukea kentälle tullaan tarvitsemaan myös tulevaisuudessa.

Toteutustavaltaan henkilökohtaiset apurahat olisivat kuitenkin huomattavan haastava tapa tukea toimijoita. Helsingin kaupunki on aiemmin luopunut henkilökohtaisista apurahoista, koska tehtyjen linjausten mu-

31.08.2021

kaan suora taitelijatuki on ensisijaisesti taiteen edistämiskeskuksen tehtävä. Kaupungin avustusten painotuksena on tukea kaupunkilaisten ja yleisöjen kohtaamisia ja tapahtumia. Taide- ja kulttuurielämää ja yksittäisiä taiteilijoita on tuettu toimijoiden kautta, jotka työllistävät taitelijoita ja tekevät taidetta. Tämän katsotaan olevan kaupungin tehtävä ja toiminnan vaikuttavuuden näkökulmasta tuottavampaa kuin yksittäisten taiteilija-apurahojen myöntäminen.

Helsingiläisten toimijoiden tilanne nähtiin erityisen vaikeana, sillä rajoitukset ovat olleet täällä erityisen merkittäviä ja pitkäkestoisia, eikä ala ole päässyt käynnistymään samalla tavoin kuin muualla Suomessa. Helsingin toimenpiteillä nähtiin olevan myös laajempi koko alan ilmapiiriin vaikuttava rooli.

Liikunta

Koronapandemian vaikutuksia väestön liikkumiseen sekä seuratoimintaan on selvitetty ja tutkittu usean eri tahon toimesta koronakriisin aikana. Näitä selvityksiä sekä Helsingin kaupungin omaa tausta-aineistoa hyödynnettiin pohjatietona ennen elokuussa käytyä kuulemistilaisuutta. Alkusuksyllä kuultavana olivat Suomen Olympiakomitea (12.8.2021), Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry (11.8.2021) sekä helsinkiläisten seurojen edustajista koottu seuraparlamentti (10.8.2021 ja 13.8.2021).

Kuulemistilaisuuksista sekä taustamateriaaleista saatu informaatio olivat linjassa keskenään. Koronapandemia on polarisoinut liikkumista eri väestöryhmissä, ja kriisi on vaikuttanut merkittäväällä tavalla liikuntaseurojen ja -yhdistysten aktiiviharrastajien määrään. Seuratoiminta on toiminut Helsingissä jo pitkään vajaalla teholla rajoitusten takia, ja seurojen sekä moninaisen laji- ja toimintakirjon tulevaisuudesta oltiin huolissaan. Harrastajien vähenemisen lisäksi esiin nousi huoli seuratoimijoiden, ohjaajien sekä valmentajien jaksamisesta sekä riittävydestä pitkään jatkuneen tilanteen seurauksena.

Toimijoiden vaihtelevien resurssien myötä seuratoiminta on polarisoitunut entistä enemmän pandemian aikana. Kuulemisten perusteella tulevaisuuden avustustarpeet vaihtelevatkin aina kustannustukimaisesta avustuksesta toiminnan uudelleen käynnistämisen tukemiseen. Seuratoiminnan elvyttäminen eri keinoin ja harrastajien palauttaminen takaisin toimintaan nousivat kuitenkin esille yhteisenä tekijänä kaikissa kuulemistilaisuuksissa.

Asiaa ei aikataulusyistä voi panna pöydälle.

Esittelijä

31.08.2021

Asia/4

nuorisosaainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Markku Toivonen, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 89053
markku.toivonen(a)hel.fi
Liisa Remes, suunnittelija, puhelin: 09 310 26783
liisa.remes(a)hel.fi
Tuulia Saves, suunnittelija, puhelin: 310 23056
tuulia.saves(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano